

Naša spletna stran uporablja piškotke. Več o piškotkih si lahko preberete [tukaj](#)

SPREJMI

ZAVRNI

Mnenje Varuha glede t. i. »protikoronskega zakona«

30.03.2020 16:41

Kategorija: Delovanje in dogajanje

Pri Varuhu človekovih pravic poudarjamo, da v pripravo t. i. »protikoronskega zakona« nismo bili vključeni, niti nismo imeli možnosti posredovanja kakršnihkoli mnenj oziroma stališč. Tudi glede tistih zakonskih ureditev ne, ki bi lahko imele večji vpliv na varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali pa bi lahko vplivale na pravno varnost v državi. Te prakse do zdaj nismo bili vajeni (sploh kar se tiče spremembe in dopolnitve normativnega okvirja za delovanje policije).

V zadnjih dveh tednih smo sicer že večkrat pojasnjevali, da se mora k preprečevanju širjenja epidemije pristopiti na način, ki spoštuje človekove pravice in svoboščine. Če odgovorni v državi pripravljajo ukrepe, ki bi lahko restriktivno posegli v temeljne pravice, od njih pričakujemo, da nujnost posegov dobro utemeljijo in javnost ne seznanijo le, da so se odločili za nek ukrep, temveč podajo tudi podrobnejšo razlago, zakaj naj bi bilo nujno (vsekakor pa zgolj začasno) omejiti osnovne gradnike demokratične države. Poleg tega tudi, da načelo sorazmernosti zahteva, da se tehta med razlogi, ki govorijo v prid določenega posega, in vrednotami, zaradi katerih ima svoboda združevanja posebno mesto v demokratičnih družbah. Opozorili smo tudi, da poseg ne zadosti zahtevi nujnosti (v demokratični družbi) že s tem, da se zdi priročen ali zaželen; poseg v svoboščino mora temeljiti na prepričljivih in trdnih razlogih, če naj bo dovoljen z vidika Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Pozdravljamo lahko cilj predloga zakona, ki je omilitev posledice epidemije COVID-19 za državljane ter gospodarstvo z ukrepi na različnih področjih, pri čemer poudarjamo, da mora biti zadoščeno tudi enakosti pred zakonom. Zlasti, ko gre za predvidene posege v človekove pravice pa pogrešamo spoštovanje načela sorazmernosti (tega ni niti naštetega med načeli, ki jih izpostavlja obrazložitev zakona).

Težko je utemeljiti, da so vsi predvideni ukrepi res nujni (npr. policijsko pooblastilo vstopa v tuje stanovanje in v druge prostore, sledenje komunikacijskim sredstvom). **Vsakršni posegi v zagotovljene pravice posameznikov bi morali biti tudi kar se da določno urejeni in pri tem upoštevana v ustavi postavljena merila – v tej zvezi izpostavljam, da iz predloga zakona ni možno razbrati ali je vstop v stanovanje ali druge prostore policije možen tudi proti volji posameznika oziroma brez odločbe sodišča.**

Pri 104. členu se soočamo z vprašanjem, ali je situacija res taka, da terja, da se posamezniki odrečemo zasebnosti, kakršno smo poznali do sedaj, zavoljo zagotavljanja javnega interesa na področju javnega zdravja. Četudi gre za izjemno situacijo, ki terja izredne in celovito preišljene ukrepe, to ne pomeni, da je lahko dopustno vse. Pridobivanje podatkov o lokaciji komunikacijskega sredstva (in s tem osebe) preko mobilnega operaterja je sicer vezana na soglasje posameznika, vendar se zastavlja vprašanje, koliko je lahko tako soglasje resnično prostovoljno in kakšne so posledice, če posameznik noče podati soglasja (te posledice so v zakonskem predlogu izjemno nejasno določene, predvidevati pa gre, da bo posameznik, ki soglasja ne bo podal, deležen bolj invazivnega posega v svobodo gibanja ali osebno svobodo). Ključno je tukaj vprašanje sorazmernosti posega v pravico do zasebnosti in varovanja osebnih podatkov ter kako bo izvajanje pooblastil vplivalo na skupine prebivalstva, ki nimajo dostopa do tovrstne tehnologije ali je ne uporabljajo.

Pridobivanje lokacijskih podatkov zagotovo ne more priti v poštev pri vsakem od ukrepov, ki jih je mogoče izreči po Zakonu o nalezljivih boleznih. Od zakonodajalca bi pričakovali, da posebej opredeli pri izvajanju, katerih ukrepov se lahko pridobiva podatke o lokaciji posameznika.

Naša spletna stran uporablja piškotke. Več o piškotkih si lahko preberete [tukaj](#)

SPREJMI

ZAVRNI

Vacatio legis – predvidevajo se velike spremembe, možne so velike globe (po 107. členu je tudi v hitrem postopku možno izreči globo tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom), zato je vprašljivo, kako se bodo ljudje lahko z njim sploh seznanili in po njem ravnali.

Ob tem dodajamo, da **zakon še vedno ne prinaša rešitev za pokritje nekaterih dosedanjih ukrepov z dvoumno zakonsko podlago** – na primer za ukinitve obiskov zaprtih oseb, prepoved izhodov iz domov za starejše in druge posege.

Vprašljiva je tudi časovna omejenost predvidenih posegov (ta je ohlapna in podaljšljiva), potreben bi bil tudi jasen nadzor in preverjanje sprejetih odločitev.

Ne gre spregledati tudi, da zdravstveni inšpektor pridobiva (pre)močna pooblastila.

[Nazaj](#)
